

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Prop. 75 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 22. januar 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

I Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere) som ble lagt fram 15. januar, ble det foreslått en forlengelse av enkelte midlertidige ordninger, her-

under midlertidige endringer i dagpengeordningen fram til 1. juli i år.

Regjeringen har etter nærmere vurdering kommet til at det er behov for en ytterligere endring i dagpengeordningen utover de endringer som følger av Prop. 72 LS (2020–2021). Det fremmes således forslag om å oppheve ventetidsbestemmelsen for dagpenger fram til 1. juli 2021. For de øvrige forslagene fremmet i Prop. 72 LS (2020–2021) har regjeringen ikke funnet grunnlag for å tilrå endringer. I lys av Stortingets vedtak 19. januar 2021 som innebærer ytterligere forlengelser av ordningene, vil regjeringen likevel

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

legge til rette for å følge opp de anmodningsvedtak som da ble fattet. De økonomiske konsekvensene og lovteknisk bistand for oppfølging av anmodningsvedtak 534, 535, 537, 538, 539 og 540 finnes i punkt 2 og 3 i denne proposisjonen. Regjeringen tar i hovedsak sikte på å følge opp øvrige anmodningsvedtak i en snarlig proposisjon fra Finansdepartementet.

I Prop. 72 LS (2020–2021) ble det lagt vekt på at de økonomiske tiltakene knyttet til pandemien må avstemmes mot smitteverntiltakene. Statlige støtteordninger må gi insentiver til aktivitet og omstilling når det er mulig. Men så lenge smitteverntiltakene er innrettet mot å redusere personkontakt og ta ned aktivitet, er det ikke hensiktsmessig at økonomiske ordninger stimulerer til det motsatte. Da er det bedre å kompensere bedrifter og arbeidstakere for at de må stenge ned aktivitet som ikke er forsvarlig innenfor smittevernet. Dette er det bred enighet om.

Så snart smitteverntiltakene kan lempes på, må de midlertidige tiltakene trappes ned og avvikles. Det er viktig for å styrke bedriftenes insentiver til å gjenoppta aktivitet og få flere tilbake i arbeid.

Etter hvert som en stadig større andel av befolkningen vaksineres og smittetallene går ned, kan myndighetene begynne å lette på smitteverntiltakene og trappe ned støtteordningene. Selv om usikkerheten fortsatt er betydelig, vil den økonomiske aktiviteten kunne tilta mot sommeren dersom smitteverntiltakene kan rulles tilbake. Da vil også behovet for permitteringer falle raskt. Dette er bakgrunnen for at regjeringen foreslo en forlengelse fram til 1. juli i Prop. 72 LS (2020–2021). Samtidig ble det understreket at regjeringen følger situasjonen nøye og vurderer behov for tiltak løpende, bl.a. i lys av hvordan vaksineringen av befolkningen utvikler seg. Dette inkluderer en vurdering av en eventuell ytterligere forlengelse av de midlertidige ordningene, i god tid før 1. juli.

I anmodningsvedtak 534, 535, 537, 538, 539 og 540 ber Stortinget regjeringen om å utvide forlengelsen av de midlertidige ordningene omtalt i Prop. 72 LS (2020–2021) fram til 1. oktober 2021. De midlertidige tiltakene skal forlenges så lenge det er reelt behov for dem, men så bør de deretter trappes ned, som det fremgår i Prop. 72 LS (2020–2021). Regjeringen har derfor ikke utelukket videre forlengelse utover 1. juli, men har ment at dette bør vurderes på et senere tidspunkt.

Stortingets anmodningsvedtak 534, 535, 537, 538, 539 og 540 vil ha budsjettmessige konsekvenser som omtales nedenfor. I tillegg omtales lovtekniske endringer som følger av disse vedtakene.

2 Forslag om midlertidig oppheving av ventetidsbestemmelsen i folketrygdloven § 4-9

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Dagpenger kan tidligst gis når søkeren har vært arbeidsløs og stått tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker i minst tre av de siste femten dager, jf. folketrygdloven § 4-9. Ventetiden fungerer som en form for egenandel for den arbeidsløse eller permitterte. Samtidig kan ventetidsreglene i noen grad bidra til å komplisere dagpengesaksbehandlingen. Som en konsekvens av virusutbruddet og smitteverntiltakene, og for å forenkle saksbehandlingen i Arbeids- og velferdsetaten, ble ventetiden midlertidig fjernet både for permitterte og ledige, i perioden fra 20. mars til og med 31. desember 2020. Det bidro til bedre likviditet for arbeidsløse og permitterte i starten av en dagpengeperiode. Det midlertidige unntaket ble opphevet med virkning fra og med 1. januar 2021. Bakgrunnen var bedringen i arbeidsmarkedet sammenlignet med våren 2020, og at saksbehandlingstiden på dagpengeområdet nærmet seg en normalsituasjon.

Vedtak 537, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen oppheve ventetid på tre dager for å motta dagpenger til 01.10.2021.»

Bakgrunnen for de særlige, midlertidige reglene for dagpenger og permitteringer og forlengelsene som regjeringen har foreslått, slik det ble redegjort for i Prop. 72 LS (2020–2021), er at mange allerede er arbeidsledige eller permittert og har vært det lenge. I en periode med lavere etterspørsel i arbeidsmarkedet kan det være vanskelig for nye dagpengesøkere å skaffe seg annet arbeid raskt. For de nærmeste månedene vil det være situasjonen både for dem som blir permitterte og for dem som blir arbeidsledige. Det kan derfor likevel forsvares å også endre regler som utelukkende angår nye dagpengetilfeller. Og selv om presset på Arbeids- og velferdsetaten er mindre enn i fjor vår, er det fortsatt betydelig. Regjeringen kan derfor slutte seg til forslaget om midlertidig oppheving av ventetiden. Under henvisning til argumentasjonen under pkt. 1, mener regjeringen at en slik midlertidig oppheving bør gjelde fram til 1. juli 2021 og legger derfor fram et forslag om slik oppheving i denne tilleggsproposisjonen.

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

Midlertidig oppheving av ventetidsbestemmelsen gjennomføres ved endring av midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien, som fastsettes av Kongen i statsråd, med hjemmel i folketrygdloven § 25-16. Endringen foreslås iverksatt så snart det er praktisk mulig.

På usikkert grunnlag anslås en midlertidig oppheving av ventedagene for å motta dagpenger til og med 30. juni 2021 å øke bevilgningen på kap. 2541, post 70 med 100 mill. kroner i 2021.

Oppheving til og med 30. september 2021, jf. anmodningsvedtak 537, anslås å øke utgiftene med om lag 180 mill. kroner for 2021.

3 Nærmere om enkelte anmodningsvedtak i Stortinget 19. januar 2021

Budsjettkonsekvensene som omtales nedenfor er beheftet med usikkerhet og basert på de samme forutsetningene som i Prop. 72 LS (2020–2021).

Vedtak 534, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen utvide permitteringsperioden til 1. oktober 2021.»

Det vises til omtale i Prop. 72 LS (2020–2021) og begrunnelse gitt i punkt 1 i denne tilleggsproposisjonen. Regjeringen vil på det nåværende tidspunkt tilrå at permitteringsperioden forlenges til 1. juli 2021.

Dersom Stortinget vedtar en forlengelse til 1. oktober 2021, jf. anmodningsvedtak 534, vil dette medføre et behov for å øke bevilgningen på kap. 2541, post 70 med 1 340 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2021.

Vedtak 535, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen forlenge forhøyet sats på dagpenger, 80 % av dagpengegrunnlag opp til 3 G, til 01.10.2021.»

Det vises til omtale i Prop. 72 LS (2020–2021) og begrunnelse gitt i punkt 1 i denne tilleggsproposisjonen. Regjeringen vil på det nåværende tidspunkt tilrå at forhøyet sats for dagpenger forlenges til 1. juli 2021.

Dersom Stortinget vedtar en forlengelse til 1. oktober 2021, jf. anmodningsvedtak 535, vil dette medføre et behov for å øke bevilgningen på

kap. 2541, post 70 med 1 240 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2021.

Vedtak 538, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal periode for mottak av dagpenger til 01.10.2021, også for de tilfeller som gikk ut over maksimal periode fra 1. november til datoen endringen er implementert.»

Det vises til omtale i Prop. 72 LS (2020–2021) og begrunnelse gitt i punkt 1 i denne tilleggsproposisjonen. Regjeringen vil på det nåværende tidspunkt tilrå at dagpengeperioden for permitterte og ordinært ledige forlenges til 1. juli 2021. Det legges til grunn at dagpengemottakere som har brukt opp dagpengeretten etter 31. oktober 2020, får rett til å søke om å ta opp igjen dagpengesaken fra iverksettelsestidspunktet for forlengelsen.

Dersom Stortinget vedtar en forlengelse til 1. oktober 2021, jf. anmodningsvedtak 538, vil dette medføre et behov for å øke bevilgningen på kap. 2541, post 70 med 1 060 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2021.

Vedtak 539, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen forlenge ordningen med inntektssikring for selvstendig næringsdrivende og frilansere til 01.10.21 med sammenligningsgrunnlag 2019.»

Det vises til omtale i Prop. 72 LS (2020–2021) og begrunnelse gitt i punkt 1 i denne tilleggsproposisjonen. Regjeringen vil på det nåværende tidspunkt tilrå at ordningen videreføres til 1. juli 2021.

Dersom Stortinget vedtar en forlengelse til 1. oktober 2021, jf. anmodningsvedtak 539, vil dette medføre et behov for å øke bevilgningen på kap. 2543, post 70 med 420 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2021.

Et vedtak om videreføring av ordningen til og med 30. september 2021, innebærer at forslaget til lovendring som er fremmet i Prop. 72 LS (2020–2021) må endres, slik at loven oppheves 1. oktober 2021 i stedet for 1. juli 2021.

Lovteknisk gjennomføres dette ved lovvedtak som følger:

«I midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

som følge av utbrudd av covid-19, skal § 13 annet ledd lyde:

Loven oppheves 1. oktober 2021.

II

Loven trer i kraft straks.»

Vedtak 540, 19. januar 2021

«Stortinget ber regjeringen forlenge ordningen med inntektssikring for lærlinger (også for nye tilfeller) frem til 01.10.2021.»

Det vises til omtale i Prop. 72 LS (2020–2021) og begrunnelse gitt i punkt 1 i denne tilleggsproposisjonen. Regjeringen vil på det nåværende tidspunkt tilrå at ordningen videreføres til 1. juli 2021.

Dersom Stortinget vedtar en forlengelse til 1. oktober 2021, jf. anmodningsvedtak 540, vil dette medføre et behov for å øke bevilgningen på kap. 2543, post 71 med 6 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2021.

Dersom Stortinget følger opp anmodningsvedtakene, må det legges inn følgende budsjettvedtak:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	3 820 000 000
		fra kr 19 087 000 000 til kr 22 907 000 000	
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	420 000 000
		fra kr 266 000 000 til kr 686 000 000	
	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	6 000 000
		fra kr 24 000 000 til kr 30 000 000	

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og om endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere) i samsvar med et vedlagt forslag.

Tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

Forslag

til vedtak om tillegg til Prop. 72 LS (2020–2021) om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og om endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

I

I statsbudsjettet for 2021 blir bevilget under følgende kapitler:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	21 137 000 000
		mot tidligere foreslått kr 21 037 000 000	

